

OGÓLNE WARUNKI PRZEWOZU

I. DEFINICJE

W niniejszych Ogólnych Warunkach Przewozu zostały użyte między innymi wymienione poniżej określenia, przez które rozumie się następujące znaczenia:

- **Agent** - oznacza agenta sprzedaży Biletów upoważnionego przez Przewoźnika w celu reprezentowania go w sprzedażach pasażerskich biletów lotniczych na trasy obsługiwane przez Przewoźnika, a jeśli został do tego upoważniony, także na trasy innych przewoźników lotniczych.
- **Bagaż Nierejestrowany / Bagaż Podręczny** - nierejestrowane przedmioty i rzeczy osobiste Pasażera przewożone pod opieką Pasażera w kabinie pasażerskiej
- **Bagaż Rejestrowany** - rejestrowane przedmioty i rzeczy osobiste Pasażera, na których przewóz Przewoźnik wystawia Kwit Bagażowy.
- **Bilet (Potwierdzenie podróży)** - stanowi "bilet podróży", "dokument przewozowy" w rozumieniu Konwencji. Jest to zapis elektroniczny znajdujący się w Systemie Rezerwacyjnym Przewoźnika lub dokument wystawiony przez Przewoźnika lub jego agenta. Bilet uprawnia Pasażera do odbycia podróży na trasie wskazanej w Bilecie. Bilet zawiera wyciąg z warunków umowy i informacje dotyczące podróży lotniczej oraz, jeżeli ma to zastosowanie, kartę wstępu na pokład.
- **Call Center Przewoźnika** - numer telefoniczny Przewoźnika, pod którym Pasażer może dokonać rezerwacji, opłacić bilet oraz uzyskać informacje dotyczące oferty Przewoźnika.
- **Desygnator lotu (kod przewoźnika)** - oznacza dwuznakową kombinację (cyfra i litera) lub kombinację trzyliterową identyfikującą przewoźnika lotniczego.
- **Dziecko** - oznacza osobę, która w dniu wylotu nie ukończyła 16 lat.
- **Konwencja** - oznacza konwencję o ujednostajnieniu niektórych prawideł dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego podpisaną w Warszawie 12 października 1929r. (zwana "Konwencją Warszawską"), w postaci oryginalnej lub ze zmianami wprowadzonymi Protokołem Haskim z 1955r. i/lub uzupełnieniami wprowadzonymi Konwencją Guadalajarską z 1961r., albo podpisaną w Montrealu 28 maja 1999r. (zwana "Konwencją Montrealską") w zależności od tego, która z tych dwóch konwencji będzie miała zastosowanie do danego przewozu ze względu na jego trasę określoną w bilecie lub łącznie wystawionych biletach.
- **OWP** - niniejsze Ogólne Warunki Przewozu obowiązujące podczas realizacji przez przewoźnika zawartych umów przewozu
- **Osoba dorosła** - oznacza osobę, która w dniu wylotu ma ukończone 16 lat.
- **Osoba pełnoletnia** - oznacza osobę, która w dniu wylotu ma ukończone 18 lat oraz posiada pełną zdolność do czynności prawnych.

- **Przewoźnik** - oznacza przewoźnika lotniczego, którego desygnator lotu widnieje w bilecie.
- **SDR** - Specjalne Prawo Ciągnięcia (ang. Special Drawing Right) - umowna jednostka walutowa, określona przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW); (aktualizacja wartości tej jednostki walutowej jest dostępna na stronie internetowej MFW: www.imf.org).
- **Strona Internetowa Przewoźnika** - www.centralwings.com
- **Szkoda** - śmierć, zranienie lub jakiegokolwiek inne uszkodzenie ciała będące następstwem wypadku podczas przewozu lotniczego świadczonego przez Przewoźnika oraz utrata, zniszczenie, kradzież lub opóźnienie dostarczenia bagażu mające miejsce w wyniku lub w związku z przewozem lotniczym wykonywanym przez Przewoźnika.
- **Taryfa** - opublikowana cena za przewóz Pasażera i bagażu na danej trasie, ustalona przez Przewoźnika i podlegająca określonym warunkom. Taryfa jest jednym z elementów składających się na Należność za Przelot.
- **Voucher** - dokument wystawiony przez Przewoźnika w formie elektronicznej i posiadający własny numer składający się z kombinacji liter i cyfr. Voucher ma określoną wartość wyrażoną w kwocie. Voucher może być użyty jako forma płatności całości lub części Należności za przelot lub za inną usługę oferowaną przez Przewoźnika i zarezerwowaną przez Pasażera.
- **Wywieszka Bagażowa** - dokument umieszczany na bagażu rejestrowanym Pasażera wydany przez Przewoźnika, służący wyłącznie w celu identyfikacji bagażu.

II. SZCZEGÓŁOWY REGULAMIN PRZEWOZU LOTNICZEGO PASAŻERÓW I BAGAŻU

§1 Stosowanie ogólnych warunków przewozu i zakres ich działania

1. "Ogólne Warunki Przewozu" zwane dalej "Warunkami Przewozu" mają zastosowanie do Rejsów regularnych i nieregularnych wykonywanych przez Przewoźnika, tj. takich, dla których nazwa Przewoźnika lub Kod Przewoźnika zostały wskazane w odpowiedniej rubryce Biletu, z zastrzeżeniem ustępów 2 - 4 niniejszego § 1. Postanowienia zawarte w niniejszych Warunkach Przewozu stanowią część umowy zawartej pomiędzy Pasażerem a Przewoźnikiem.
2. W przypadku Przewozu Czarterowego niniejsze Warunki Przewozu mają zastosowanie, o ile nie zostały wyłączone na mocy umowy czarterowej i/lub biletu czarterowego.
3. W przypadku transportu wykonywanego bezpłatnie lub przewozu zniżkowego, Przewoźnik ma prawo ograniczyć lub wyłączyć niniejsze Warunki Przewozu.
4. W przypadku Rejsów, co do których Przewoźnik zawarł porozumienia z innymi

przewoźnikami, zwane najczęściej porozumieniami Code Share, przewoźnikiem faktycznie dokonującym przewozu może być inny niż wskazany w bilecie.

5. Niniejsze Warunki Przewozu stosuje się w sposób nienaruszający tych postanowień Konwencji oraz innych wymagań ustawowych, które mają moc bezwzględnie obowiązującą. Jeżeli w związku z tym niektóre postanowienia Warunków Przewozu nie mogłyby być zastosowane, pozostałe ich postanowienia pozostawać będą w mocy.

6. Jeżeli niniejsze Warunki Przewozu nie stanowią inaczej, mają one pierwszeństwo stosowania w przypadku ich niezgodności z innymi przepisami Przewoźnika.

7. Przewoźnik zobowiązuje się do dołożenia należytej staranności przy przewozie Pasażera i jego bagażu albo towaru w odpowiednim czasie, zgodnie z rozkładem obowiązującym w dniu podróży.

§2 Rezerwacja oraz dokumenty przewozowe

1. Rezerwacji można dokonywać za pośrednictwem Internetu, telefonicznie za pośrednictwem Call Center lub za pośrednictwem wybranych Agentów.

2. Rezerwacja posiada unikatowy numer służący do jej identyfikacji w Systemie Rezerwacyjnym Przewoźnika.

3. W Rezerwacji zawarte są informacje dotyczące trasy oraz usług dodatkowych zarezerwowanych przez Pasażera.

4. Rezerwacja jest imienna i dane w niej zamieszczone mogą być zmienione jedynie za zgodą Przewoźnika. Przewoźnik zobowiązuje się do przewiezienia jedynie Pasażera wskazanego w Rezerwacji.

5. O ile zmiana Rezerwacji jest możliwa, musi ona zostać dokonana nie później niż na 2 godziny przed rozkładową godziną odlotu. Zmiana Rezerwacji może być dokonana jedynie w miarę dostępności miejsc na danym rejsie i po opłaceniu ewentualnej różnicy w cenie nowego Biletu w stosunku do ceny biletu przed dokonaną zmianą.

6. W razie wzrostu podatków, opłat i obciążeń do dnia zmiany Rezerwacji Pasażer zobowiązany jest zapłacić różnicę. Jeśli podatki, opłaty lub obciążenia są niższe niż były w dniu pierwotnego zakupu, Pasażerowi nie przysługuje zwrot różnicy tych kosztów.

7. Za zmianę rezerwacji, zmianę nazwiska w Rezerwacji, niewykorzystanie lub odwołanie uprzednio zarezerwowanego miejsca, Przewoźnik może wymagać uiszczenia opłaty zgodnie z regułami ustalonymi przez Przewoźnika lub zgodnie z warunkami danej taryfy.

8. Potwierdzenie Rezerwacji jest równoznaczne z wystawieniem Biletu i tym samym oznacza zawarcie Umowy Przewozu pomiędzy Przewoźnikiem a Pasażerem.

9. Przewoźnik może anulować Rezerwację, jeżeli pasażer nie zapłacił za bilet lub nie dopełnił formalności kredytowych z przewoźnikiem do ustalonego terminu wystawienia biletu.

10. Jeżeli Pasażer nie wykorzystał Rezerwacji, Przewoźnik ma prawo anulować dokonane przez siebie rezerwacje na dalsze odcinki podróży.

§3 Bilet

1. Bilet, do chwili przedstawienia dowodu przeciwnego, stanowi dowód zawarcia umowy o przewóz między Przewoźnikiem a Pasażerem wymienionym w Bilecie.

2. Ważność Biletu wynosi 1 rok licząc od daty wystawienia, chyba że inaczej zastrzeżono w tym Bilecie, Taryfach Przewoźnika, Warunkach Przewozu lub odpowiednich przepisach.

3. Do przewozu nie będzie uprawniona osoba, która nie przedstawi ważnego Biletu wystawionego zgodnie z przepisami Przewoźnika. Ponadto, Pasażer nie będzie uprawniony do przewozu, jeżeli przedstawiony przez niego Bilet został uszkodzony lub zmieniony, chyba że zostało to dokonane przez Przewoźnika lub jego Agenta.

4. Do skorzystania z Biletu uprawniona jest tylko osoba, dla której został on wydany, a Przewoźnik ma prawo żądać przedstawienia dokumentu potwierdzającego jej tożsamość i zgodność danych dokumentu z zapisami w bazie danych Przewoźnika.

5. Bilet nie podlega odstąpieniu. Jeśli ktokolwiek inny niż osoba wskazana w Bilecie podróżuje na podstawie takiego Biletu lub otrzymuje zwrot za taki Bilet, Przewoźnik nie będzie odpowiedzialny w stosunku do osoby wskazanej w Bilecie, jeżeli w dobrej wierze świadczy przewóz lub dokonuje takiego zwrotu.

6. Jeżeli Pasażer nie może odbyć podróży w okresie ważności Biletu, ponieważ Przewoźnik:

- odwołuje Rejs, na który Pasażer posiada potwierdzoną Rezerwację,
- omija Miejsce Przeznaczenia,
- wykonuje Rejs, rażąco naruszając czas ustalony w rozkładzie, powodując, że pasażer traci połączenie, o ile naruszenie to jest wynikiem zawinionego działania Przewoźnika,
- bez przyczyny zmienia klasę podróży lub
- nie jest w stanie zapewnić miejsca w samolocie realizującym rejs, na który pasażer posiada potwierdzoną Rezerwację,

wtedy ważność Biletu będzie przedłużona do najbliższego Rejsu do Miejsca Przeznaczenia, na który dostępne jest miejsce w klasie podróży, za którą Pasażer zapłacił.

7. Jeżeli Pasażer nie może odbyć podróży w okresie ważności Biletu, gdyż w czasie, gdy prosi o Rezerwację, Przewoźnik nie jest w stanie zapewnić mu miejsca, ważność biletu takiego pasażera będzie przedłużona zgodnie z przepisami przewoźnika lub na żądanie pasażera zostanie dokonany zwrot zgodnie z postanowieniami §24.

8. Przewoźnik będzie honorował odcinki Biletu tylko w kolejności zaznaczonej w Bilecie, począwszy od Miejsca Odlotu. Przewoźnik nie uzna Biletu, jeżeli pierwszy odcinek Biletu,

nie został wykorzystany i pasażer rozpoczyna podróż w jakimkolwiek Miejscu Tranzytu.

9. Nazwa Przewoźnika może zostać skrócona w Bilecie przez podanie Kodu Przewoźnika lub w inny sposób.

§4 Ochrona danych

1. Pasażer jest obowiązany do udostępnienia Przewoźnikowi takich swoich danych osobowych, jakie są niezbędne dla dokonania Rezerwacji, wystawienia Biletu, realizacji Umowy Przewozu, otrzymania innych świadczeń oraz dla dopełnienia wymogów imigracyjnych, bezpieczeństwa i innych dotyczących przekroczenia granicy. Podanie przez osobę dokonującą rezerwacji błędnych danych lub danych uniemożliwiających przewoźnikowi kontakt z pasażerem, w szczególności w sytuacji zmiany rozkładu lotów, zwalnia przewoźnika z odpowiedzialności za szkody spowodowane tymi zmianami.

2. Pasażer wyraża zgodę na przechowywanie i używanie jego danych osobowych oraz przekazywanie ich organom administracji państwowej oraz władzom innych państw (w tym m.in. USA i Kanady) w zakresie koniecznym do spełnienia procedur imigracyjnych, wjazdowych, procedur bezpieczeństwa, w celu zwalczania terroryzmu i innych przestępstw, a także w celu realizacji prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych i odbiorców danych. Pasażer wyraża również zgodę na przekazywanie danych osobowych podmiotom trzecim, takim jak np. Agenci, jednak tylko w zakresie koniecznym do wywiązania się z warunków Umowy Przewozu. Podanie danych osobowych ma charakter dobrowolny.

3. Dane osobowe Pasażera nie będą wykorzystywane do celów marketingowych, bez uprzednio wyrażonej pisemnej zgody przez Pasażera.

4. W przypadku, gdy Pasażer zamawia usługi dodatkowe, świadczone przez osoby trzecie (takie jak rezerwacje hotelowe i wynajem samochodów), Pasażer upoważnia Przewoźnika do przekazania danych niezbędnych dla świadczenia takich usług podmiotowi świadczącemu usługi.

5. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za szkody wynikające z przekazania danych osobowych przez osoby trzecie.

6. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za szkody wynikające z przekazania przez Pasażera błędnych lub niekompletnych danych.

§5 Odprawa pasażerów

1. W większości portów lotniczych miejsca w samolotach nie będą wcześniej przydzielane. Pasażerowie wymagający specjalnej troski oraz rodzice podróżujący z małymi dziećmi proszeni są o wcześniejsze zgłoszenie swoich potrzeb personelowi lotniska, z uwagi na wydłużone procedury specjalne i procedury bezpieczeństwa.

2. Przewoźnik zastrzega sobie prawo do przydzielania wszystkim lub tylko wybranym Pasażerom miejsc w samolocie w przypadku, kiedy wymaga tego administracja lotniska lub z innych ważnych powodów.

3. Pasażerowie, którzy z przyczyn niezależnych od Przewoźnika nie pojawią się przy stanowisku odprawy w czasie wyznaczonym przez Przewoźnika, nie zostaną przyjęci na pokład samolotu, a ich rezerwacja na dany lot zostanie anulowana bez prawa zwrotu kosztów biletu, chyba że warunki zastosowanej taryfy stanowią inaczej.

4. W przypadku śmierci bliskiego członka rodziny (matka, ojciec, siostra, brat, dziadkowie, dzieci, wnuki, żona, mąż, partner w świetle prawa zwyczajowego), która nastąpiła w ciągu miesiąca przed planowanym terminem lotu, na wniosek Pasażera złożony w terminie 1 miesiąca od daty śmierci takiego członka rodziny, Pasażer otrzyma zwrot kosztów biletu pod warunkiem przedstawienia przez Pasażera świadectwa zgonu w terminie 7 dni od daty złożenia wniosku.

5. Odprawa rozpoczyna się na 2 godziny przed godziną odlotu i kończy się na 35 minut przed godziną odlotu. W szczególnych przypadkach czas rozpoczęcia i zakończenia odprawy może ulec zmianie, o czym Pasażer zostanie poinformowany przez Przewoźnika.

6. Pasażer zobowiązany jest do okazania dokumentu tożsamości ze zdjęciem. Brak dokumentu skutkuje odmową przyjęcia na pokład, bez prawa do zwrotu kosztów biletu, chyba że warunki taryfy stanowią inaczej.

7. Poza przypadkami określonymi przepisami prawa, Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek straty lub wydatki poniesione przez Pasażera, a wynikające z odmowy przyjęcia Pasażera na pokład.

8. Pasażer zobowiązany jest przestrzegać odpowiednich przepisów danego kraju i stosować się do poleceń funkcjonariuszy organów państwowych i/lub personelu portu lotniczego. Niezastosowanie się do takich poleceń może skutkować odmową przyjęcia na pokład bez prawa do zwrotu kosztów, chyba że warunki taryfy stanowią inaczej.

9. Jeżeli pasażer po odprawie nie zgłosił się do wejścia do samolotu i z tego powodu nastąpiło opóźnienie odlotu związane z wyładowaniem zarejestrowanego bagażu, pasażer obowiązany jest ponieść związane z tym koszty.

10. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności wobec pasażera za szkody lub wydatki powstałe na skutek niedopełnienia przez pasażera wymogów wynikających z niniejszego § 5.

§6 Odmowa przewozu

Przewoźnik zastrzega sobie prawo odmowy przewozu lub odmowy dalszego przewozu Pasażera lub bagażu Pasażera, jeżeli:

1. jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa;
2. z zastrzeżeniem dla §12, Przewoźnik uważa, że stan psychiczny lub fizyczny Pasażera może narazić na niebezpieczeństwo życie, zdrowie, samopoczucie lub własność Pasażera lub innych osób znajdujących się na pokładzie samolotu;
3. Przewoźnik uważa, że odmowa przewozu jest konieczna dla spełnienia przepisów i regulacji obowiązujących w którymkolwiek z krajów, na których terytorium znajduje się

Miejsce Odlotu, jest zaplanowana Przerwa w Podróży, Miejsce Tranzytu lub Miejsce Przeznaczenia albo nad którym nastąpi przelot statku powietrznego,;

4. Pasażer nie zastosował się do poleceń personelu pokładowego przewoźnika, przedstawicieli właściwych organów państwowych i/lub personelu lotniska, w szczególności dotyczących bezpieczeństwa i porządku na pokładzie;

5. Przewoźnik uprzednio powiadomił Pasażera na piśmie, iż w żadnym czasie nie będzie przewozić Pasażera którymkolwiek ze swoich lotów;

6. Pasażer odmówił poddania się kontroli bezpieczeństwa;

7. Pasażer nie uiścił kosztów za bilet, podatku lub innej, wymaganej opłaty lub nie zostały dopełnione formalności kredytowe pomiędzy Przewoźnikiem i Pasażerem lub Osobą Płacącą za Przewóz;

8. Pasażer nie zapłacił za wcześniejszy lot i pozostaje dłużnikiem Przewoźnika;

9. Pasażer nie jest w stanie udowodnić, iż jest osobą, na rzecz, której została dokonana rezerwacja;

10. Pasażer nie posiada wymaganych Dokumentów Podróży lub odmawia przedstawienia - na żądanie Przewoźnika - odpowiednich Dokumentów Podróży;

11. Pasażer zniszczył wymagane Dokumenty Podróży lub odmówił przekazania Dokumentów Podróży na czas jej trwania za pokwitowaniem personelowi Przewoźnika, jeżeli jest to wymagane przez właściwe władze państwowe;

12. Pasażerowi odmówiono wjazdu do kraju Miejsca Odlotu, Miejsca Przeznaczenia albo przez którego terytorium podróż się odbywa;

13. Bilet okazany przez Pasażera:

- został nabyty nielegalnie lub nie był zakupiony u Przewoźnika lub Agent;
- został zgłoszony jako zagubiony lub skradziony;
- jest sfalszowany lub posiada odcinek, w których zmiany wprowadził ktoś inny niż Przewoźnik lub Agent;

14. Pasażer nie poinformował przewoźnika o swoich specjalnych potrzebach lub zamiarze zabrania specjalnego bagażu;

15. Pasażer potrzebuje specjalnej pomocy, której Przewoźnik nie jest w stanie mu zapewnić lub której koszt byłby nieproporcjonalnie wysoki;

16. Pasażer niewłaściwie zachowywał się podczas wcześniejszego Rejsu, a Przewoźnik przypuszcza, że takie zachowanie może się powtórzyć;

17. W przypadku, gdy zachowanie Pasażera stanowi lub może stanowić wykroczenie lub

przestępstwo;

18. Gdy Pasażer nie zastosował się do zakazu palenia na pokładzie samolotu Przewoźnika.

W przypadku, gdy Przewoźnik, z jednego z powyższych względów, odmówi przewozu Pasażera lub usunie Pasażera z samolotu po wylądowaniu na trasie lotu, Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za wszelkie straty lub szkody poniesione z powodu takiej odmowy przewozu lub usunięcia pasażera z samolotu.

W takim przypadku pasażer może być również obciążony wszelkimi kosztami związanymi z taką odmową.

§7 Formalności administracyjne

1. Pasażer będzie wyłącznie odpowiedzialny za podporządkowanie się wszystkim przepisom, uregulowaniom, poleceniom, żądaniom i wymaganiom związanym z podróżą obowiązującym w państwie, z którego wylatuje, do którego przylatuje lub nad którego terytorium przelatuje, jak również za podporządkowanie się przepisom przewoźnika i jego instrukcjom.

2. Przewoźnik, jego pracownicy, Agenci, przedstawiciele i pełnomocnicy nie są zobowiązani do udzielania pasażerom i osobom trzecim pomocy ani informacji w związku z uzyskiwaniem niezbędnych dokumentów (w tym wiz) lub stosowaniem się do obowiązujących przepisów i nie odpowiadają za konsekwencje, jakie poniesie Pasażer na skutek posiadania błędnych informacji, a także nieotrzymania takich dokumentów (w tym wiz) lub niezastosowania się do obowiązujących przepisów.

3. Pasażer jest zobowiązany pokryć koszty biletu i inne opłaty związane z podróżą, jeżeli na skutek odmowy wpuszczenia go na terytorium Miejsce Przeznaczenia lub Miejsce Tranzytu władze rządowe zlecą Przewoźnikowi odwiezienie go do kraju Miejsce Odlotu lub gdziekolwiek indziej. Opłata taryfowa pobrana przez Przewoźnika za przewóz do punktu, w którym nastąpiła odmowa wpuszczenia lub deportacja nie podlega zwrotowi przez Przewoźnika.

§8 Dokumenty podróży

1. Pasażer ma obowiązek posiadać wszystkie dokumenty wymagane podczas jego podróży oraz spełnić wszystkie wymagania, które uprawniają go do wjazdu i wyjazdu z danego państwa, zgodnie z wymogami organów państwowych w kraju początkowym, kraju transferu, tranzytu i kraju docelowym.

2. Przed podróżą Pasażer jest obowiązany przedstawić konieczne Dokumenty Podróży wymagane przepisami prawa oraz przepisami prawa krajów, do i przez które odbywa się przewóz oraz przestrzegać przepisów i regulacji obowiązujących w krajach, przez które odbywa się przewóz. W przypadku, gdy Pasażer nie spełnia tych wymogów, lub w przypadku, gdy dokumenty podróży Pasażera są niewłaściwe, Przewoźnik może odmówić przewozu Pasażera nie ponosząc odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody wynikające z tego powodu.

3. W przypadku, gdy Przewoźnik jest obowiązany do zapłaty jakiegokolwiek grzywny lub kary,

lub w przypadku poniesienia przez Przewoźnika jakichkolwiek wydatków z powodu nieprzestrzegania przez Pasażera zasad, o których mowa w punkcie 1 niniejszego paragrafu, Pasażer zwróci Przewoźnikowi kwotę w wysokości poniesionych kosztów. Pasażer poniesie również koszty transportu z kraju, który odmówił mu prawa wjazdu. Przewoźnik nie zwróci Pasażerowi kosztów przewozu do kraju, który nie zezwala na wjazd Pasażera na swoje terytorium. Przewoźnik może zaliczyć na poczet takiej należności wpłacone mu kwoty za przewóz, który nie został zrealizowany, lub jakiegokolwiek kwoty należące do pasażera, a będące w posiadaniu Przewoźnika.

4. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za braki lub ewentualną nieważność dokumentów podróży posiadanych przez Pasażera.

5. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za odmowę przewozu Pasażera, jeżeli z uzasadnionych względów uważa, że dokumenty podróży Pasażera nie spełniają wymogów przewidzianych obowiązującymi przepisami i regulacjami.

6. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności, jeżeli z uzasadnionych względów uzna, że odmowa przewozu jest konieczna dla spełnienia przepisów i regulacji obowiązujących w którymkolwiek z krajów, przez które odbywa się przewóz.

7. Powyższe zapisy dotyczą również dokumentów dla zwierząt podróżujących razem z Pasażerem.

§9 Taryfy i opłaty

1. Dla transportu objętego niniejszymi Warunkami Przewozu, obowiązują taryfy i stawki ustanowione przez Przewoźnika, jako obowiązujące w dniu rozpoczęcia podróży.

2. Taryfa obejmuje opłatę za przewóz lotniczy z portu lotniczego w miejscu rozpoczęcia podróży do portu lotniczego w miejscu zakończenia podróży, chyba że uzgodniono inaczej.

3. W taryfach nie są ujęte koszty transportu naziemnego między lotniskami oraz między lotniskami i terminalami w centrum miast.

4. Taryfami stosowanymi w przewozie lotniczym są Taryfy opublikowane przez lub w imieniu Przewoźnika w sposób przyjęty zwyczajowo, a dla przewozów, dla których brak opublikowanej Taryfy - taryfy skonstruowane (wyliczone) zgodnie z przepisami Przewoźnika. Z wyjątkiem przypadków odmiennie uregulowanych przepisami państwowymi i przepisami Przewoźnika, stosowaną Taryfą jest taryfa obowiązująca w dniu wystawienia Biletu i ustalona w Bilecie. Zmiana trasy lub daty podróży może wpłynąć na zmianę opłaconej Taryfy.

5. Gdy pobrana opłata nie odpowiada Taryfie, którą należało zastosować, powstała różnica będzie dopłacona Przewoźnikowi albo zwrócona przez Przewoźnika, zgodnie z jego przepisami.

6. O ile przepisy przewoźnika nie stanowią inaczej, taryfy są stosowane jedynie do tras, które są objęte tą taryfą. Jeżeli określona taryfa umożliwia podróż po różnych trasach, pasażer może przed wystawieniem biletu określić wybraną trasę, a w przypadku, gdy tego nie zrobi, ustala ją sam przewoźnik.

7. Taryfa - o ile nie zaznaczono tego w opisie danej Taryfy - nie zawiera opłat lotniskowych, podatków oraz innych opłat ustanowionych przez władze państwowe, samorządowe lub zarządzającego lotniskiem lub przez Przewoźnika. Jakikolwiek podatek lub opłata, obowiązujące w okresie podróży Pasażera i nałożone przez władzę państwową lub inną władzę albo zarządzającego lotniskiem, dotyczące Pasażera lub związane z korzystaniem przez niego z jakichkolwiek usług lub udogodnień albo związane z wystawieniem Biletu, zostaną zapłacone przez Pasażera niezależnie od Taryfy i opłat należnych Przewoźnikowi.

8. Taryfy i opłaty dodatkowe należne przewoźnikowi opłacane są gotówką lub w formie bezgotówkowej w jakiegokolwiek walucie akceptowanej przez Przewoźnika z zastrzeżeniem jednakże warunków określonych przepisami dewizowymi danego kraju. Gdy płatność jest dokonana w walucie innej niż waluta, w której opublikowano Taryfę, wysokość płatności oblicza się przy zastosowaniu kursu wymiany określonego zgodnie z zasadami ustalonymi przez Przewoźnika. Informacje o kursach wymiany walut można uzyskać u Przewoźnika, poprzez Call Center i stronę internetową.

9. Przewoźnik, jego Agenci i przedstawiciele mogą odmówić sprzedaży Biletu osobie, która zalega z płatnością za wcześniej zakupiony Bilet do czasu uregulowania zaległości.

§10 Obowiązki pasażera w czasie transportu lotniczego

1. Przed wejściem na pokład samolotu Pasażer ma obowiązek, na wezwanie pracownika Przewoźnika wylegitymować się dowodem tożsamości i przedłożyć odpowiednie dokumenty uprawniające do odbycia podróży.

2. Przy uiszczaniu opłaty za przewóz Pasażer ma obowiązek poinformować przewoźnika o problemach zdrowotnych (za pośrednictwem call centre), które mogłyby utrudnić jego przewóz lub mieć negatywny wpływ na przebieg lotu.

3. Pasażer ma obowiązek poddać się kontroli bezpieczeństwa, a także umożliwić kontrolę Bagażu Zarejestrowanego i Niezarejestrowanego.

4. Pasażer ma obowiązek uczestniczyć przy kontroli celnej swojego Bagażu Rejestrowanego i/lub Niezarejestrowanego. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności wobec Pasażera za powstałą stratę lub szkodę poniesioną przez niego przy takiej kontroli lub na skutek niepodporządkowania się temu wymogowi.

5. Zgodnie z obowiązującymi przepisami międzynarodowymi Pasażer nie może przewozić w bagażu podręcznym materiałów, przedmiotów i substancji wymienionych w paragrafie 12, punkt 2 oraz w odpowiednich aktach prawnych danego kraju. O ile przedmioty te nie są umieszczone w bagażu rejestrowanym, pasażer ma obowiązek oddać je przed lotem Przewoźnikowi, bez prawa zwrotu (podlegają konfiskacie przez uprawnione do tego władze).

6. Pasażer ma obowiązek zachowywać ostrożność stosowną do warunków transportu lotniczego i zwracać uwagę na instrukcje wydawane przez pracowników lub przedstawicieli Przewoźnika.

7. Ponadto, Pasażer ma obowiązek:

- stosować się do poleceń obsługi oraz poleceń wyświetlanych na panelu świetlnym, dotyczących przypięcia się pasami bezpieczeństwa,
- na żądanie pracownika Przewoźnika przesiąść się na wyznaczone miejsce,
- zachowywać stosowną ostrożność i wstrzymać się od czynności, które mogłyby stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa i ciągłości przewozu oraz nie przeszkadzać innym pasażerom w podróży lub członkom załogi, w wykonywaniu swoich obowiązków, a także nie niszczyć mienia Przewoźnika i pasażerów,
- wstrzymać się od czynności, które stwarzają zagrożenie dla porządku i dyscypliny na pokładzie samolotu, zwłaszcza od nadmiernego spożywania napojów alkoholowych,
- przestrzegać zakazu palenia na pokładzie, a zwłaszcza w toaletach samolotów,
- stosować się do poleceń załogi regulujących korzystanie z prywatnych urządzeń elektronicznych i przyrządów, które swoim działaniem mogłyby zakłócić prawidłowe funkcjonowanie urządzeń elektrycznych, elektronicznych oraz innych urządzeń samolotu,
- w przypadku wystąpienia problemów zdrowotnych podczas lotu poddać się bezzwłocznie pierwszej pomocy, podać załodze niezbędne dane osobiste oraz dotyczące stanu zdrowia, a następnie poddać się kontroli lekarskiej,
- uiścić Przewoźnikowi opłaty za wszystkie wydatki związane ze stratami i szkodami, które Pasażer wyrządził (lub spowodował ich wystąpienie) swym zachowaniem (np. uszkodzenie wnętrza samolotu poprzez nielegalny przewóz niebezpiecznych przedmiotów towarów lub zwierząt itd.),
- podczas lotu podporządkować się bezwarunkowo poleceniom kapitana samolotu i personelu pokładowego,
- poddać się, przewidzianej przepisami osobistej kontroli bezpieczeństwa wykonywanej przez organy władzy państwowej lub uprawnione instytucje,
- stosować się do całkowitego zakazu korzystania na pokładzie samolotu z urządzeń emitujących fale elektromagnetyczne (np. telefony komórkowe) - i przyrządów, które swoim działaniem mogłyby zakłócić prawidłowe funkcjonowanie urządzeń elektrycznych, elektronicznych oraz innych urządzeń samolotu,
- stosować się do całkowitego zakazu konsumpcji napojów alkoholowych wniesionych na pokład samolotu w bagażu podręcznym.

8. Ze względów bezpieczeństwa lotu Przewoźnik może wprowadzić zakaz lub ograniczenia posługiwania się na pokładzie samolotu urządzeniami takimi jak: przenośnym radiem i komputerem/laptopem, telefonem komórkowym, gramy elektronicznymi, urządzeniami nadawczymi, zabawkami sterowanymi falami radiowymi i radiotelefonem.

9. Dozwolone jest używanie aparatów słuchowych i aparatów kontrolujących pracę serca.

10. Przewoźnik powiadamia w razie potrzeby pasażerów o wymaganiach dotyczących bezpieczeństwa i porządku na pokładzie samolotu oraz o konsekwencjach ich naruszenia.

11. Jeżeli według oceny Przewoźnika Pasażer swoim zachowaniem na pokładzie naraża na niebezpieczeństwo statek powietrzny, osobę lub mienie znajdujące się na pokładzie, utrudnia załodze wykonywanie obowiązków, nie stosuje się do poleceń załogi odnośnie ograniczeń i zakazów palenia, spożywania alkoholu i środków odurzających na pokładzie lub zachowuje się w sposób budzący uzasadniony sprzeciw Pasażerów, Przewoźnik może przedsięwziąć stosowne czynności, które uzna za konieczne, aby powstrzymać takie zachowanie, łącznie z zastosowaniem środków przymusu, usunięciem go ze statku powietrznego po wylądowaniu i odmową dalszego przewozu i przewozów także w przyszłości.

12. W celu zapewnienia bezpieczeństwa lotu oraz bezpieczeństwa i porządku na pokładzie statku powietrznego dowódca jest upoważniony w szczególności do wydawania poleceń wszystkim osobom znajdującym się na pokładzie statku powietrznego i wszystkie osoby obecne na pokładzie statku są obowiązane wypełniać polecenia dowódcy.

13. Przewoźnik zastrzega sobie prawo dochodzenia roszczeń wobec pasażera, który wyrządził szkodę innemu pasażerowi i/lub przewoźnikowi.

§11 Obowiązki przewoźnika podczas transportu lotniczego

1. Przewoźnik ma obowiązek zapewnić, aby pasażerowie zapoznali się z rozmieszczeniem i sposobem użycia:

- pasów bezpieczeństwa,
- wyjść awaryjnych i urządzeń przeznaczonych do wspólnego użytkowania,
- kamizelek ratunkowych i masek tlenowych, jeżeli urządzenia te są przewidziane przepisami do użytku pasażerów,
- innych urządzeń awaryjnych, przeznaczonych do użycia indywidualnego.

2. Pasażer musi być poinformowany przez Przewoźnika o zakazach obowiązujących na pokładzie samolotu. W określonych przypadkach złamanie przez Pasażera zakazu palenia na pokładzie samolotu może skutkować odmową przewozu Pasażera bez ponoszenia konsekwencji ze strony Przewoźnika. Jednocześnie Przewoźnik zastrzega sobie prawo do skierowania przeciwko Pasażerowi roszczenia pokrycia kosztów, powstałych w wyniku odmowy przewozu pasażera.

3. W razie potrzeby, Przewoźnik ma obowiązek pouczyć pasażerów o sposobach postępowania w danych sytuacjach awaryjnych.

4. Przewoźnik musi zapewnić pasażerom możliwość użycia pasów bezpieczeństwa podczas startu, lądowania, turbulencji i - na wezwanie kapitana samolotu, w jakimkolwiek innym momencie lotu.

5. Przewoźnik ma obowiązek pouczyć Pasażera o sposobie odkładania bagażu i rzeczy osobistych w samolocie.

6. Przewoźnik dopuszcza możliwość obsługi danego rejsu innym typem samolotu niż podano oryginalnie w rozkładzie lub samolotem innego przewoźnika.

§12 Pasażerowie specjalnej troski

1. Pasażerowie specjalnej troski - chorzy, niepełnosprawni, dzieci podróżujące bez opieki, kobiety w ciąży - są zobowiązani poinformować o tym Przewoźnika z odpowiednim wyprzedzeniem, w chwili dokonywania rezerwacji.
2. Przewoźnik zobowiązuje się do zapewnienia Pasażerom specjalnej troski pomocy ze strony personelu pokładowego podczas trwania przelotu.
3. Wózek inwalidzki, będący własnością pasażera niepełnosprawnego musi być poddawany kontroli bezpieczeństwa, zgodnie z tymi samymi procedurami, którym podlega bagaż podręczny.
4. Przewoźnik nie odpowiada za ewentualne zranienie, zachorowanie lub inny uszczerbek na zdrowiu, ze śmiercią pasażera włącznie, a także za uszkodzenia bagażu, który Pasażer ma przy sobie, powstałe w wyniku przewozu, w przypadku gdy Pasażerowi ze względu na jego stan fizyczny, umysłowy lub wiek, grozi podczas lotu niebezpieczeństwo powstania uszczerbku na zdrowiu lub wystąpienia innej szkody.
5. Na pokładzie może lecieć jednocześnie maksymalnie 15 osób niepełnosprawnych. Niniejsze ograniczenie podyktowane jest względami operacyjnymi.
6. Kobiety w ciąży mogą podróżować na pokładzie samolotów Przewoźnika do 26. tygodnia ciąży bez posiadania zaświadczenia lekarskiego dotyczącego braku przeciwwskazań do odbywania podróży samolotem. Przewoźnik dopuszcza przewóz kobiet w ciąży pomiędzy 27. a 34. tygodniem ciąży, po przedstawieniu przez podróżującą kobietę zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego zaawansowanie ciąży oraz brak przeciwwskazań związanych z podróżą samolotem.
7. Przewóz kobiet do 34 tygodnia ciąży odbywa się na własne ryzyko kobiety, a Przewoźnik nie ponosi w związku z tym jakiegokolwiek odpowiedzialności.

§13 Przewóz niemowląt i dzieci

1. Dzieci, które w dniu wylotu nie ukończyły drugiego roku życia podróżują wg specjalnych opłat taryfowych pod warunkiem, że odbędą podróż na kolanach osoby dorosłej. Z jedną osobą dorosłą może podróżować tylko jedno niemowlę. Na pokładzie może lecieć jednocześnie maksymalnie 15 niemowląt. Niniejsze ograniczenie podyktowane jest względami operacyjnymi.
2. Dzieci, które w dniu wylotu mają ukończone 5 lat oraz nie ukończyły 16-go roku życia mogą podróżować same, po uiszczeniu specjalnej opłaty i na odpowiedzialność wysyłających je opiekunów, pod warunkiem, że na lotnisko w porcie początkowym odprowadza je osoba pełnoletnia, od której Przewoźnik otrzyma pisemne potwierdzenie na przewidzianym przepisami formularzu, że w porcie docelowym będzie na dziecko oczekiwać inna osoba pełnoletnia. W przypadku niezgłoszenia się osoby odbierającej dziecko, koszty opieki nad

dzieckiem ponosi osoba odprowadzająca. Przewoźnik może zażądać przedłożenia dokumentu stwierdzającego wiek dziecka.

3. Przewoźnik zastrzega sobie prawo do ograniczenia na każdym rejsie liczby przewożonych dzieci bez opieki osób pełnoletnich. Niniejsze ograniczenie może zostać wprowadzone z przyczyn operacyjnych.

4. Dzieci, które w dniu wylotu nie ukończyły 5 roku życia nie mogą w żadnym przypadku podróżować bez opieki ze strony pełnoletniego opiekuna.

§14 Bagaże podręczne

1. Pasażer ma prawo do przewozu 1 sztuki bagażu w kabinie dla pasażerów. Waga bagażu podręcznego na osobę, nie może przekroczyć limitu 5 kg oraz suma trzech wymiarów nie może przekraczać 115cm (np. 55x40x20 cm). Przewoźnik jest uprawniony do sprawdzenia wagi oraz wymiarów bagażu.

2. Do limitów dotyczących Bagażu Podręcznego, o których mowa w ust. 1 niniejszego § 14, nie są wliczane następujące przedmioty osobistego użytku, niezbędne pasażerowi w czasie podróży, które znajdują się pod opieką Pasażera, takie jak:

- mała torebka damska,
- płaszcz,
- parasol lub laska,
- aparat fotograficzny, kamera video, lornetka, komputer przenośny,
- kołyska, gondola lub fotelik do przewożenia niemowlęcia oraz jedzenie dla niemowlęcia na czas trwania lotu,
- kule i przyrządy ortopedyczne.

3. Przewoźnik może dopuścić do przewozu w ramach Bagażu Podręcznego także inne przedmioty (np. laptop).

4. Przewoźnik, jeżeli nie ma wystarczającej ilości miejsca w kabinie dla pasażerów, może, niezależnie od dopuszczonych w przepisach Przewoźnika rozmiarów, zażądać przekazania mu Bagażu Podręcznego i przewieźć go w luku bagażowym. W takim przypadku pasażer będzie zobowiązany wyjąć z bagażu rzeczy wartościowe, dokumenty i sprzęt elektroniczny. Bagaż taki traktowany będzie jako Bagaż Rejestrowany, z uwzględnieniem odpowiednich przepisów niniejszych Warunków Przewozu.

5. Bagaż podręczny Pasażera nie może zawierać następujących przedmiotów:

- jakiegokolwiek broni palnej (pistolety, rewolwery, karabinki, itp.), a także ich kopii i imitacji,
- części składowych broni palnej (za wyjątkiem lunet celowniczych i celowników),

- pistoletów pneumatycznych, karabinków, broni śrutowej,
- pistoletów sygnałowych (rakietnic),
- pistoletów startowych,
- zabawek naśladowujących wszelkie typy broni,
- broni strzelającej piłeczkami,
- pistoletów przemysłowych do wstrzeliwania kołków lub gwoździ,
- łuków,
- katapult,
- harpunów i kusz (takich jak miotacze dzid, włóczni),
- broni do humanitarnego usypiania lub zabijania zwierząt,
- urządzeń do ogłuszania lub straszenia zwierząt,
- emiterów ładunków energii,
- zapalniczek w formie broni palnej,
- broni kłującej, siecznej oraz innych ostrych przedmiotów,
- toporków, siekier, czekanów, ciupag,
- kijków narciarskich lub turystycznych,
- strzał i rzutków (strzałek),
- raków, będących elementem sprzętu alpinistycznego,
- siekier i szpikulców do lodu,
- łyżew,
- stałych lub składanych/sprężynowych noży z ostrzem o każdej długości,
- noży różnego rodzaju i typu, które mogą być użyte jako broń,
- tasaków do mięsa,
- maczet,
- brzytw i żyłek (z wyłączeniem zamkniętych na stałe we wkładzie),

- szabli, szpad lub mieczy,
- skalpeli,
- nożyczek, pilniczków do paznokci,
- gwiazdek do rzucania,
- narzędzi lub przedmiotów, które potencjalnie mogą być użyte jako broń kłująca lub sieczna, np.: wiertła, świdrów, wycinaków, różnego rodzaju noży, różnego rodzaju pił, śrubokrętów, łomów, młotków, szczypcy, kluczy do śrub i nakrętek, pilników, palników,
- kijów do baseball'a i softball'a,
- pałek lub pejczy (sztywnych lub elastycznych),
- pałek do krykieta,
- kijów golfowych,
- kijów hokejowych,
- wiosła,
- wszelkich akcesoriów stosowanych w sztukach walki, takich jak kastety, pałki teleskopowe, miecze drewniane, pałki, itp,
- amunicji,
- petard,
- detonatorów, zapalników, lontów,
- wszelkiego rodzaju materiałów wybuchowych lub półproduktów służących do ich produkcji,
- urządzeń wybuchowych,
- kopii lub imitacji materiałów wybuchowych lub urządzeń wybuchowych,
- min i innych wybuchowych materiałów wojskowych,
- granatów wszystkich typów,
- pojemników z gazem, np. butan, propan, acetylen, tlen - w większych ilościach,
- sztucznych ogni, flar wszelkiego rodzaju i innych materiałów pirotechnicznych (włączając w to urządzenia strzelające confetti i kapiszony),

- łatwo zapalających się zapalek (zapalki zapalające się przy potarciu o różnorodne powierzchnie),
- generatorów dymu, pojemników i wkładów,
- płynnych paliw wszelkiego rodzaju i o dowolnym przeznaczeniu,
- farb i lakierów w aerozolu,
- wszelkiego rodzaju rozpuszczalników do farb,
- napojów alkoholowych o stężeniu alkoholu przekraczającym 70% objętości (140% proof),
- wszelkich napojów alkoholowych w innym niż fabrycznie zamknięte opakowanie,
- kwasów i zasad (np. tzw. "mokre" baterie/akumulatory),
- substancji żrących lub powodujących korozję,
- rozpylanych środków obezwładniających,
- materiałów radioaktywnych,
- trucizn wszelkiego rodzaju,
- materiałów stwarzających zagrożenie biologiczne lub zagrożenie infekcją, np. zakażona krew, bakterie, wirusy,
- materiałów łatwopalnych, zdolnych do samozapłonu lub szybko/gwałtownie palących się,
- gaśnic,
- oraz innych przedmiotów i materiałów przewidzianych odrębnymi przepisami, a w szczególności przedmiotów wymienionych w Instrukcjach Technicznych dot. Bezpiecznego Transportu Niebezpiecznych Towarów Drogą Powietrzną wydanych przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (International Civil Aviation Organization - ICAO), Regulacjach dot. Niebezpiecznych Towarów wydanych przez Zrzeszenia Międzynarodowego Transportu Lotniczego (International Air Transport Association - IATA) oraz w Rozporządzeniu Komisji (EC) Nr 68/2004.

6. Pasażerowie mogą przewozić leki i kosmetyki w bagażu podręcznym jedynie w ilości określonej przez IATA (maksymalnie 0,5 kg/sztuka lub 0,5 litra/butelkę - ogółem maksymalnie 2 kg lub 2 l).

§15 Bagaż rejestrowany

1. Pasażer, w ramach wniesionej Należności za Przelot ma prawo do przewozu Bagażu Rejestrowanego, spełniającego następujące warunki:

- Bagaż Rejestrowany, przewożony w lukach bagażowych, powinien być zapakowany w walizki lub inne odpowiednie opakowanie umożliwiające bezpieczny przewóz.
- Bagaż Rejestrowany powinien być oznaczony nazwiskiem, inicjałami lub innym osobistym znakiem, umożliwiającym Pasażerowi jego identyfikację.
- Waga Bagażu Rejestrowanego przysługująca każdemu pasażerowi w ramach opłaconego przelotu wynosi maksymalnie 20 kg.
- Bagaż przekraczający swoimi gabarytami podane wyżej wartości uznawany jest za bagaż dodatkowy. Może on być przyjęty do przewozu tylko po wniesieniu dodatkowej opłaty przewidzianej taryfą oraz po zaakceptowaniu go przez Przewoźnika.
- Przewoźnik zastrzega sobie prawo do ograniczenia ilości bezpłatnego Bagażu Rejestrowanego, przysługującego pasażerowi w ramach zakupionego Biletu, z przyczyn operacyjnych.
- Przewoźnik poinformuje Pasażera o zmniejszonych limitach przysługującego bagażu na danym Rejsie.
- Maksymalny ciężar pojedynczej sztuki bagażu, nie może przekroczyć 32 kg.
- Wszystkie informacje dotyczące stawek za przewóz dodatkowego bagażu oraz procedur jakim musi podlegać są dostępne u Przewoźnika. Przewoźnik ma prawo odmowy przewozu bagażu dodatkowego niespełniającego określonych przez Przewoźnika warunków.
- Przewóz bagażu dodatkowego nie jest obowiązkiem Przewoźnika. Przewoźnik zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia na pokład bagażu dodatkowego ze względu na brak wolnej pojemności przewozowej lub z przyczyn operacyjnych.
- Transport bagażu podręcznego oraz rejestrowanego regulują szczegółowo przepisy i procedury danego portu lotniczego.

2. Bagaż Rejestrowany jest przewożony tym samym rejsem co Pasażer, o ile Przewoźnik nie zadecyduje, że jest to niewykonalne ze względu na brak pojemności przewozowej lub przeciążenie samolotu. W tym przypadku Przewoźnik przewiezie Bagaż Rejestrowany najbliższym możliwym Rejsiem, na którym jest dostępna wolna pojemność przewozowa, chyba że ustalono inaczej.

3. Bagaż rejestrowany Pasażera nie powinien zawierać następujących przedmiotów:

- gotówki i papierów wartościowych;
- biżuterii, metali szlachetnych, kamieni szlachetnych i półszlachetnych;
- komputerów, aparatów fotograficznych, kamer wideo, telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych lub urządzeń technicznych i ich akcesoriów, przyrządów optycznych i łatwotłukących się;

- dokumentów urzędowych, handlowych lub prywatnych;
- dokumentów podróży lub innych dokumentów tożsamości;
- kluczy;
- płynów (wyjątek: baterie kwasowe wózka inwalidzkiego);
- leków;
- artykułów żywnościowych;
- dzieł sztuki / wyrobów artystycznych o dużej wartości.

4. W przypadku, gdy bagaż rejestrowany Pasażera zawiera którekolwiek z przedmiotów wymienionych powyżej, Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek straty, zniszczenie, opóźnione dostarczenie ani uszkodzenie takich przedmiotów.

5. Jeżeli Przewoźnik przyjmuje Bagaż Rejestrowany z pisemną deklaracją Pasażera o wartości bagażu powyżej limitów odpowiedzialności przewidzianych w Konwencji, Pasażer obowiązany jest uiścić dodatkową opłatę określoną w Taryfie. W przypadku, gdy wartość bagażu przewyższa limity odpowiedzialności określone we właściwych przepisach, pasażer powinien poinformować przewoźnika o tym fakcie przy odprawie lub ubezpieczyć bagaż do podróży we własnym zakresie.

6. Przewoźnik może odmówić przyjęcia bagażu jako Bagażu Rejestrowanego, jeżeli nie jest on właściwie opakowany w sposób gwarantujący bezpieczny przewóz, przy zachowaniu zwykłej staranności w obsłudze.

7. Przedmioty delikatne, które mogą być szczególnie narażone na uszkodzenia podczas przewozu jako bagaż rejestrowany w luku bagażowym, takie jak np. niektóre instrumenty muzyczne, obrazy, a nie znajdują się na liście przedmiotów i materiałów niedopuszczonych do przewozu mogą być przewożone jako bagaż podręczny po wcześniejszym zgłoszeniu i uzyskaniu zgody Przewoźnika. Przewóz tych przedmiotów jako bagażu podręcznego może wiązać się z koniecznością wniesienia dodatkowej opłaty przez Pasażera.

8. Bezpłatnie, w ramach Bagażu Rejestrowanego, przewozi się również składany wózek dziecięcy.

9. Bezpłatnie przewozi się jako bagaż rejestrowany w pełni składany wózek inwalidzki, który można ułożyć także w luku bagażowym.

§16 Odbiór bagażu

1. Pasażer ma obowiązek odebrać swój bagaż niezwłocznie, gdy jest on gotowy do odbioru w miejscu, do którego bagaż został odprawiony.

2. W przypadku nieodebrania bagażu w rozsądnym czasie przewoźnik może pobrać opłatę za przechowanie. W przypadku nieodebrania bagażu w ciągu trzech (3) miesięcy od jego dostarczenia na miejsce przeznaczenia, Przewoźnik może go zlikwidować zgodnie ze swoimi

przepisami i będzie zwolniony od odpowiedzialności względem Pasażera.

3. Odbiorcą bagażu może być jedynie posiadacz biletu pasażerskiego, kwitu bagażowego oraz odcinka Wywieszki Bagażowej, wydanej przy odprawie bagażu. Przewoźnik nie ma obowiązku sprawdzać, czy posiadacz kwitu bagażowego i odcinka Wywieszki Bagażowej jest uprawniony do odebrania bagażu. Niemożność okazania odcinka kontrolnego Wywieszki Bagażowej nie wstrzymuje wydania bagażu pod warunkiem, że okazano Bilet, a bagaż daje się zidentyfikować za pomocą innych oznaczeń.

4. Jeżeli osoba odbierająca bagaż nie może okazać Biletu oraz zidentyfikować bagażu przez okazanie odcinka Wywieszki Bagażowej, Przewoźnik wyda bagaż takiej osobie, ale pod warunkiem, że przedstawi ona dowody o prawie do tego bagażu zadowalające Przewoźnika oraz, gdy przewoźnik tego zażąda, dostarczy wystarczającego zabezpieczenia pozwalającego wyrównać Przewoźnikowi ewentualne szkody lub wydatki, które mogłyby powstać w wyniku wydania takiego bagażu.

5. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za straty, szkody lub inne wydatki powstałe w związku z odbiorem bagażu przez osobę nieuprawnioną.

6. Uszkodzenia lub zaginięcie bagażu należy zgłosić Przewoźnikowi bezzwłocznie przy odbiorze bagażu. Zgłoszenie obliguje Przewoźnika do sporządzenia protokołu uszkodzenia bądź zaginięcia bagażu. W innym przypadku domniemywa się, w przypadku braku dowodu przeciwnego, że bagaż był wydany w stanie nieuszkodzonym.

7. W przypadku późniejszego zgłoszenia szkody, Pasażer musi udowodnić szkodę oraz związek przyczynowy między zgłoszoną szkodą, a konkretnym przewozem.

8. Jeżeli dwóch lub więcej Pasażerów, podróżujących wspólnie do tego samego Miejsca Przeznaczenia, przedłoży swoje bagaże do odprawy w tym samym miejscu i czasie, otrzymają oni pozwolenie na transport bagażu o łącznej wadze równej sumie dozwolonej wagi bagażu przysługującego każdemu z Pasażerów.

§17 Przedmioty wykluczone z przewozu oraz przedmioty, których przewóz podlega ograniczeniom

1. Następujące przedmioty są wykluczone z przewozu zarówno jako Bagaż Rejestrowany, jak i Podręczny:

- broń palna, amunicja i materiały wybuchowe ani jakiegokolwiek przedmioty lub substancje imitujące broń palną, amunicję lub materiały wybuchowe,
- substancje łatwopalne (z wyjątkiem napojów alkoholowych w fabrycznie zamkniętych opakowaniach, lakieru do włosów, perfum, wody kolońskiej);
- materiały radioaktywne;
- sprężony gaz (z wyjątkiem dwutlenku węgla napędzającego sztuczne kończyny, pojemnika z niepalnym gazem do nadmuchiwania kamizelki ratunkowej oraz butli z tlenem i powietrzem w ilości określonej przepisami IATA);

- substancje toksyczne lub zakaźne;
- materiały korozyjotwórcze (z wyjątkiem rtęci w termometrach i barometrach oraz baterii w wózkach inwalidzkich);
- teczki i nesesery typu dyplomaty, z zabezpieczeniami i wbudowanymi urządzeniami alarmowymi, bateriami litowymi lub materiałem pirotechnicznym;
- przedmioty i materiały, które zagrażają bezpieczeństwu, mieniu, życiu lub zdrowiu osób obecnych na pokładzie;
- jakiegokolwiek materiały, których przewóz jest zabroniony na mocy przepisów i regulacji obowiązujących w krajach, przez które odbywa się przewóz;
- jakiegokolwiek przedmioty nie nadające się do przewozu z powodu wagi, kształtów rozmiarów lub jakiegokolwiek innych właściwości;
- żywe zwierzęta, z zastrzeżeniem ust. 5 - 7 niniejszego §17;
- szczątki ludzkie;
- szczątki zwierząt;
- przedmioty wymienione w Instrukcjach Technicznych dot. Bezpiecznego Transportu Niebezpiecznych Towarów Droga Powietrzną wydanych przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (International Civil Aviation Organization - ICAO), Regulacjach dot. Niebezpiecznych Towarów wydanych przez Zrzeszenia Międzynarodowego Transportu Lotniczego (International Air Transport Association - IATA) oraz w Rozporządzeniu Komisji (EC) Nr 68/2004.

2. W przypadku, gdy Pasażer usiłuje zabrać ze sobą jakiegokolwiek z wyżej wymienionych przedmiotów, Przewoźnik ma prawo odmówić ich przewozu lub odmówić dalszego przewozu takiego przedmiotu, jeżeli zostanie on wykryty w trakcie Rejsu.

3. Jedynie zwierzęta domowe mogą być przyjęte do przewozu jako Bagaż Rejestrowany. Zwierzęta powinny być umieszczone w odpowiednich kontenerach wraz z żywnością oraz zaopatrzone w ważne świadectwa weterynaryjne dotyczące stanu zdrowia i szczepień, zezwolenia na wjazd i inne dokumenty wymagane przez organy państwa, w którym ma nastąpić koniec podróży oraz organy państw tranzytowych. Małe psy i koty mogą być przewożone w kabinie pasażerskiej tylko po uprzednim zgłoszeniu przewoźnikowi i uzyskaniu jego zgody.

4. Przyjęte do przewozu jako rejestrowany bagaż pasażerski zwierzę domowe wraz z kontenerem i żywnością nie jest włączone do limitu bagażu bezpłatnego, lecz stanowi nadwyżkę bagażową, za którą pasażer płaci w oparciu o obowiązujące stawki.

5. Przewoźnik nie będzie odpowiadał za obrażenia cielesne, zaginięcie, opóźnione wydanie, chorobę lub śmierć zwierzęcia w razie odmowy wpuszczenia go na terytorium państwa Miejsca Przeznaczenia lub Miejsca Tranzytu.

6. Psy, będące przewodnikami osób niewidomych lub niesłyszących są przewożone bezpłatnie. Psy muszą być zaopatrzone w smycz, kaganiec, potwierdzenie o tresurze oraz wymaganą dokumentację.

7. Szczegółowe warunki przewozu zwierząt mogą być regulowane oddzielnymi przepisami kraju Miejsca Przeznaczenia lub Miejsca Tranzytu.

8. Przewoźnik zastrzega sobie prawo ograniczania ilości zwierząt przewożonych na jednym rejsie.

9. W razie wykrycia przewozu przedmiotów wykluczonych z przewozu lub przewozu przedmiotów niezgodnego z postanowieniami niniejszych Warunków Przewozu, przewóz takiego przedmiotu będzie podlegał stosownym opłatom. Ponadto przewóz takiego przedmiotu będzie podlegał wyłączeniom i ograniczeniom odpowiedzialności oraz innym postanowieniom niniejszych Warunków Przewozu odnoszącym się do przewozu bagażu. Przewoźnik może odebrać pasażerowi i przewieźć pod własną opieką przedmioty, które zgodnie z własną oceną uzna za niebezpieczne.

§18 Prawo kontroli bagażu

1. Ze względów bezpieczeństwa Pasażer jest zobowiązany do udzielenia Przewoźnikowi informacji na temat przewożonego bagażu. Przewoźnik, za zgodą Pasażera, a w razie jego nieobecności i niemożności uzyskania takiej zgody w odpowiednim czasie, bez zgody Pasażera, ma prawo sprawdzić, czy w bagażu nie znajduje się którykolwiek z przedmiotów wymienionych w § 15 ust. 1 lub § 15 ust. 3 - 8, przewożonych z naruszeniem niniejszych Warunków Przewozu.

2. Jeżeli Pasażer odmówi udzielenia informacji lub nie wyrazi zgody na sprawdzenie zawartości bagażu, Przewoźnik może odmówić przewozu Pasażera i/lub jego bagażu.

§19 Odpowiedzialność przewoźnika

Przewoźnik ponosi odpowiedzialność za szkody, będące wynikiem niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.

1. Przewóz na podstawie niniejszych Warunków Przewozu podlega zasadom i ograniczeniom odpowiedzialności przewoźnika ustalonym przez Konwencję, o ile jest "przewozem międzynarodowym" w rozumieniu Konwencji. W zakresie, w jakim nie mają zastosowania postanowienia Konwencji, odpowiedzialność tę określa prawo obowiązujące w poszczególnych państwach, przy czym prawo polskie w tym zakresie oraz prawo obowiązujące w przewozach wewnątrz innych państw należących do Unii Europejskiej jest zgodne z Konwencją.

2. Jeżeli szkoda powstała w całości, lub częściowo, z winy uszkodzanego, Przewoźnik może uchylić się od odpowiedzialności w całości, lub częściowo, na zasadach obowiązującego prawa.

3. Przewoźnik jest odpowiedzialny za szkody osobowe (śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia) pasażera na zasadach określonych w odpowiednich przepisach prawa, przewidujących ograniczenie odpowiedzialności Przewoźnika.

4. Odpowiedzialność Przewoźnika ograniczona jest jedynie do szkód powstałych przy przewozie własnym rejsem lub na przelotach opatrzonych Kodem Przewoźnika. Przewoźnik wystawiając Bilet lub rejestrując bagaż na linii innego przewoźnika działa jedynie jako agent takiego przewoźnika.

5. Jeżeli przed odlotem zaistnieją wątpliwości co do stanu zdrowia Pasażera, Przewoźnik może zażądać przedstawienia odpowiedniego świadectwa lekarskiego lub zarządzić badanie lekarskie Pasażera na lotnisku (przed odlotem).

6. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za szkody wynikłe z przestrzegania przez Przewoźnika obowiązującego prawa i reguł administracyjnych, lub też za szkody powstałe na skutek nie przestrzegania przez pasażerów powyższych przepisów i reguł.

§20 Odpowiedzialność za szkody na osobie pasażera

1 Odpowiedzialność Przewoźnika z tytułu szkody poniesionej w wyniku śmierci, zranienia lub jakiegokolwiek innego uszkodzenia ciała pasażera z tytułu wypadku nie może być przedmiotem żadnych ograniczeń pieniężnych, chyba że przewóz podlega postanowieniom Konwencji Warszawskiej.

2. W przypadku wszelkich szkód do sumy stanowiącej w PLN równowartość 100 000 SDR, Przewoźnik nie może wyłączyć ani ograniczyć swojej odpowiedzialności, dowodząc, że on i jego przedstawiciele podjęli wszelkie niezbędne kroki w celu uniknięcia szkody lub że podjęcie takich kroków było przez niego lub przez nich niemożliwe.

3. Niezależnie od przepisów, jeżeli Przewoźnik udowodni, że szkoda została spowodowana z winy lub do powstania szkody przyczynił się zraniony lub zmarły pasażer, przewoźnik może zostać zwolniony w części lub w całości ze swojej odpowiedzialności stosownie do właściwych przepisów prawnych.

4. Przewoźnik bezzwłocznie, a w żadnym wypadku nie później niż 15 dni po ustaleniu tożsamości osoby fizycznej uprawnionej do odszkodowania, wypłaca zaliczkowo takie środki, które mogą być wymagane w celu pokrycia natychmiastowych potrzeb w stopniu proporcjonalnym do szkody materialnej, jakiej doznała ta osoba.

5. W przypadku śmierci, płatność zaliczkowa nie będzie mniejsza niż wyrażona w PLN równowartość 16 000 SDR na pasażera.

6. Zaliczka nie stanowi uznania odpowiedzialności i może zostać zaliczona na rzecz wszelkich następnych kwot wypłacanych w związku z odpowiedzialnością Przewoźnika, ale nie podlega ona zwrotowi z wyjątkiem przypadków szczególnych lub okoliczności, gdzie później dowiedziono, że osoba, która otrzymała płatność zaliczkową, spowodowała lub przyczyniła się do powstania szkody z własnej winy lub nie była osobą uprawnioną do odszkodowania.

§21 Odpowiedzialność za zaginięcie lub uszkodzenie bagażu lub opóźnienie w dowozie bagażu

1. Odpowiedzialność za zgubienie, opóźnienie lub uszkodzenie bagażu jest ograniczona, chyba że uprzednio zadeklarowano wyższą, niż przewidziana w Konwencji wartość bagażu i uiszczono dodatkową opłatę.
2. Odpowiedzialność przewoźnika za szkody w bagażu, o których mowa w pkt. 1 ograniczona jest do sumy ok. 20 USD za jeden kilogram bagażu rejestrowanego i do ok. 400 USD za bagaż rejestrowany, w przypadku gdy przewóz podlega przepisom Konwencji Warszawskiej. W przypadku gdy przewóz podlegał będzie przepisom Konwencji Montrealskiej, odpowiedzialność przewoźnika ograniczona jest do sumy 1000 SDR na bagaż rejestrowany i nierejestrowany. Jednakże w przypadku, gdy pasażer nie jest w stanie udowodnić wysokości poniesionej szkody, odpowiedzialność przewoźnika ustalona zostanie w oparciu o szacunkową wagę bagażu, tj. ok. 20 USD za kilogram.
3. Jeśli waga bagażu rejestrowanego nie została określona przyjmuje się, że waga tego bagażu nie przekracza limitów wagowych mających zastosowanie do przewozu bagażu bezpłatnego.
4. Przewoźnik może zwolnić się od odpowiedzialności wobec Pasażera za utratę lub uszkodzenie bagażu poprzez wykazanie, że nie ponosi on winy za powstanie szkody.
5. Przewoźnik może zwolnić się od odpowiedzialności wobec Pasażera za utratę lub uszkodzenie bagażu poprzez wykazanie, że nie ponosi on winy za powstanie szkody.
6. Jeżeli po przylocie Pasażera do portu docelowego okaże się, że bagaż nie przyleciał tym samym rejsem, Przewoźnik lub działający w jego imieniu agent obsługi pasażerskiej sporządzi odpowiedni protokół oraz niezwłocznie uruchomi procedury poszukiwania bagażu.
7. O ile utrata bagażu jest następstwem okoliczności, za które Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności, Przewoźnik lub jego agent obsługi pasażerskiej zawiadomi niezwłocznie Pasażera o możliwości odbioru bagażu w porcie lotniczym. Bagaż powinien być odebrany przez Pasażera w ciągu 5 dni roboczych od daty powiadomienia. Po upływie tego czasu Pasażer zostanie obciążony kosztami przechowania bagażu. Na życzenie Pasażera, w miarę swoich możliwości, Przewoźnik prześle bagaż do innego portu lotniczego niż docelowy.
8. Przewoźnik zaleca, aby w przypadkach późniejszego odbioru bagażu, niż bezpośrednio po przylocie, Pasażer sprawdził w czasie odbioru czy bagaż nie zawiera braków lub uszkodzeń, a w razie ich zaistnienia, aby wniósł reklamację.
9. Bagaż nieodnaleziony w ciągu 30 dni od daty złożenia reklamacji jest uznawany za zaginiony. Odpowiedzialność majątkowa Przewoźnika za bagaż utracony jest uregulowana przepisami wyżej wymienionych aktów prawnych, niniejszym regulaminem dotyczącym Ogólnych Warunków Przewozu Pasażerów i Bagażu oraz odpowiednimi przepisami prawa polskiego.
10. Przewoźnik może uwolnić się od odpowiedzialności wobec Pasażera, za utratę lub uszkodzenie bagażu, poprzez wykazanie, że nie ponosi winy z tego tytułu.

§22 Overbooking

"Overbooking" to praktyka stosowana przez większość przewoźników lotniczych, która polega na odmowie przyjęcia na pokład pasażera pomimo potwierdzonej rezerwacji i

ważnego biletu. Często się zdarza, że pasażerowie, którzy posiadają potwierdzoną rezerwację, bez uprzedniego poinformowania przewoźnika, nie stawiają się do odprawy. Celem umożliwienia jak największej liczbie pasażerów dostępności miejsc w samolocie, przewoźnik może potwierdzać rezerwacje ponad liczbę miejsc przewidzianych w samolocie. W takim przypadku może okazać się, że pasażer pomimo potwierdzonej rezerwacji i ważnego biletu spotka się z odmową przyjęcia na pokład samolotu. Celem uniknięcia takich sytuacji, przewoźnik w pierwszej kolejności wywoła osoby chętne do przelotu w późniejszym terminie.

W przypadku zaistnienia overbookingu Przewoźnik zobowiązany jest na żądanie pasażera udostępnić pisemną informację o przysługujących pasażerowi uprawnieniach, w tym również o prawie do rekompensaty.

§23 Odwołania i opóźnienia

1. Przewoźnik dołoży należytej staranności, aby Pasażer wraz z bagażem rozpoczął podróż w odpowiednim czasie zgodnie z obowiązującym w dniu podróży rozkładem.

2. W przypadku opóźnienia lub odwołania rejsu przewoźnik zobowiązany będzie udostępnić na żądanie pasażera pisemną informację o przysługujących pasażerowi prawach, w tym informację o przysługującym pasażerowi prawie do rekompensaty i innych uprawnieniach. Jednakże w przypadku odwołania rejsu z przyczyn będących poza kontrolą przewoźnika, przewoźnik zwolniony będzie z obowiązku wypłaty rekompensaty

3. Przewoźnik nie ponosi wobec Pasażera odpowiedzialności z tytułu odwołania rejsu, w przypadku kiedy poinformuje o tym fakcie Pasażera:

a. co najmniej na dwa tygodnie przed rozkładowym terminem odlotu lub;

b. w okresie dwóch tygodni i nie później niż siedmiu dni przed planowaną podróżą, z zastrzeżeniem, że zaproponuje Pasażerowi re-routing, pozwalający mu odlecieć nie wcześniej niż 2 godziny przed rozkładowym czasem odlotu i przylecieć do miejsca docelowego nie później niż 4 godziny po rozkładowym czasie przylotu lub;

c. na mniej niż 7 dni przed rozkładowym terminem odlotu, z zastrzeżeniem, że zaproponuje Pasażerowi re-routing, pozwalający mu odlecieć nie wcześniej niż 1 godzinę przed rozkładowym czasem odlotu i przylecieć do miejsca docelowego nie później niż 2 godziny po rozkładowym czasie przylotu.

4. W przypadku, gdy Przewoźnik jest zobowiązany dokonać Pasażerowi zwrotu całości lub części opłaty za przewóz, zwrot dokonany zostanie w oparciu o postanowienia §24.

5. Przewoźnik zobowiązuje się do przekazywania do publicznej wiadomości informacji o rozkładach oferowanych przez Przewoźnika rejsów oraz o wszelkich ewentualnych ich zmianach.

6. W przypadkach określonych w niniejszym paragrafie, jeżeli prawo nie stanowi inaczej, przewoźnik zwolniony będzie od dalszej odpowiedzialności w stosunku do pasażera.

§24 Zasady dokonywania zwrotów

1. Jeżeli Przewoźnik nie wykona przewozu zgodnie z Umową o Przewóz lub gdy odmówi Przewozu zgodnie z odpowiednimi przepisami niniejszych Warunków Przewozu lub gdy zmiana w realizacji Umowy o Przewóz nastąpiła z woli Pasażera, zwrot należności za niewykorzystany Bilet lub jego część będzie dokonywany przez Przewoźnika zgodnie z zasadami podanymi w niniejszym Artykule oraz w stosownych przepisach Przewoźnika.
2. Przewoźnik dokonuje należnego zwrotu opłaconej Należności za Przelot na rzecz Pasażera lub Osoby Dokonującej Zapłaty, po przedstawieniu Przewoźnikowi odpowiedniego dowodu zapłaty, jeżeli postanowienia niniejszego paragrafu nie stanowią inaczej.
3. Przewoźnik dokonuje zwrotu tylko na rzecz podmiotu, który uiścił Należność za Przelot na rzecz Przewoźnika i dysponuje odpowiednim dowodem wpłaty.
4. Jeżeli płatność Należności została dokonana przy użyciu karty płatniczej lub przelewu bankowego, należny zwrot zostanie dokonany przez Przewoźnika odpowiednio na konto karty płatniczej lub na konto bankowe, z wyjątkiem kiedy ustalono inaczej.
5. Jeśli zgodnie z warunkami zastosowanej w Bilecie Taryfy Pasażer ma prawo do pełnego zwrotu, to kwota zwrotu będzie równa pełnej opłacie wynikającej z odpowiedniej tabeli.
6. Zwrot niektórych podatków, opłat administracyjnych lub innych opłat dodatkowych, które są pobierane przez Przewoźnika podczas sprzedaży Biletu oraz innych usług zarezerwowanych przez Pasażera, mogą nie podlegać zwrotowi w żadnym wypadku.
7. Pasażer ma prawo do otrzymania częściowego zwrotu zapłaconej na rzecz Przewoźnika Należności, w następujących sytuacjach:
  - Jeżeli któryś z segmentów Biletu został wykorzystany przez Pasażera to zwrot zapłaconej Należności za Przelot zostanie dokonany tylko w zakresie niewykorzystanych segmentów. Zwrot w takiej sytuacji może być dokonany tylko przy braku niezgodności z warunkami zastosowanej w Bilecie Taryfy.
  - Zwrot zapłaconej na rzecz Przewoźnika Należności za Przelot zostanie dokonany w tej samej formie i w takiej samej walucie, w jakiej została dokonana zapłata za Bilet.
8. Należny zwrot może być dokonany jedynie przez Przewoźnika lub przez upoważnione przez niego osoby.
9. Jeżeli przewoźnik:
  - odwołuje lot lub
  - nie może wykonać lotu w rozsądnym czasie zgodnie z ustalonym rozkładem.
  - omija rozkładowy punkt lądowania, który jest Miejscem Przeznaczenia albo Miejscem Tranzytu,
  - nie jest w stanie zapewnić Pasażerowi miejsca, które zostało zarezerwowane lub

- powoduje, że Pasażer traci połączenie, na które ma potwierdzoną rezerwację,

wysokość zwrotu będzie odpowiadać:

- jeżeli Bilet jest całkowicie niewykorzystany - kwocie równej opłacie pobranej od Pasażera (bez żadnych potrąceń);
- jeżeli Bilet jest częściowo wykorzystany, wyższej kwocie wynikającej z porównania -taryfy za przelot w jedną stronę (pomniejszonej o zastosowane zniżki) od miejsca, przerwy do Miejsca Przeznaczenia albo następnego punktu zatrzymania z różnicą pomiędzy opłaconą taryfą za całą podróż a taryfą, którą należałoby opłacić za podróż na wykorzystanych odcinkach.

10. Jeżeli pasażer żąda zwrotu należności za Bilet z powodów innych niż wymienione w ust. 9 niniejszego § 20, a zastosowana taryfa nie wyłącza prawa do zwrotu, wysokość zwrotu wynosić będzie:

- jeżeli żaden z odcinków Biletu nie został wykorzystany - kwotę równą taryfie pobranej od pasażera pomniejszoną o ewentualne opłaty wynikające z warunków stosowania danej Taryfy specjalnej i/lub o opłatę manipulacyjną pobieraną przy zwrotach, jeśli taka ma zastosowanie;
- jeżeli Bilet jest częściowo wykorzystany, a przepisy taryfowe na to pozwalają - kwotę stanowiącą różnicę pomiędzy Taryfą zapłaconą a Taryfą stosowaną dla trasy przebytej w oparciu o przedstawiony do zwrotu bilet pomniejszoną o ewentualne opłaty wynikające ze stosowania danej Taryfy specjalnej i/lub o opłatę manipulacyjną pobieraną przy zwrotach, jeżeli taka ma zastosowanie.

11. Przewoźnik może odmówić dokonania zwrotu, jeżeli żądanie zwrotu zostało skierowane do Przewoźnika po upływie jednego roku, licząc od dnia wygaśnięcia ważności biletu, ustalonej zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 2.

12. Przewoźnik może odmówić dokonania zwrotu za niewykorzystany Bilet, jeżeli niewykorzystanie tego Biletu nastąpiło z powodów określonych w § 10 ust. 11 i Przewoźnik postanowił zabezpieczyć wartość Biletu na zaspokojenie roszczeń wobec pasażera za szkody wyrządzone innemu Pasażerowi lub Przewoźnikowi.

§25 Umowy zawierane przez przewoźnika z firmami trzecimi w sprawie świadczenia usług dodatkowych

1. Przewoźnik zawiera umowy z osobami trzecimi w celu zaoferowania Pasażerom usług dodatkowych (innych niż przewóz lotniczy), takich jak na przykład: rezerwacja hoteli, wynajem samochodów, zawieranie umów ubezpieczeniowych. W przypadku zawarcia tego typu umów, Przewoźnik nie działa jako przedstawiciel osoby trzeciej. Wszelkie roszczenia, dotyczące sposobu wywiązania się osoby trzeciej z umowy zawartej między nią a Pasażerem winny być kierowane bezpośrednio do tej firmy.

2. Oferowane przez Przewoźnika usługi dodatkowe mogą podlegać pewnym ograniczeniom lub odrębnym regulacjom. Przewoźnik udostępni Pasażerom Ogólne Warunki Zawierania Umów stosowane przez firmę trzecią.

§26 Reklamacje

1. Nie można dochodzić żadnego roszczenia z tytułu uszkodzenia bagażu, jeżeli osoba uprawniona do odbioru bagażu nie złożyła reklamacji natychmiast po stwierdzeniu uszkodzenia lub, najpóźniej w ciągu siedmiu dni od daty otrzymania bagażu, a w przypadku opóźnienia dostarczenia bagażu w ciągu 21 dni od daty przekazania bagażu do dyspozycji pasażera.
2. Reklamacje dotyczące bagażu są przyjmowane wyłącznie bezpośrednio po przylocie do portu lotniczego, w którym Pasażer stwierdził zaginięcie lub uszkodzenie bagażu. Reklamacje należy zgłosić agentowi obsługi naziemnej działającemu w imieniu Przewoźnika (handling agent).
3. Wszelkie roszczenia dotyczące szkód w przewozie międzynarodowym przedawniają się w terminie 2 lat od daty przylotu do miejsca przeznaczenia lub dnia, w którym przylot miał nastąpić. Sposób obliczenia powyższego terminu określa prawo właściwego sądu.

§27 Usługi dodatkowe

1. Przewoźnik świadczy wybrane usługi dodatkowe. Pasażer może skorzystać z usług dodatkowych po wcześniejszym zgłoszeniu tego zamiaru Przewoźnikowi i uzyskaniu potwierdzenia gotowości do realizacji danej usługi ze strony Przewoźnika.
2. Wszystkie informacje dotyczące stawek za usługi specjalne oraz procedur z nimi związanych są dostępne u Przewoźnika. W celu zapoznania się z tymi informacjami wymagany jest kontakt z Przewoźnikiem poprzez Call Center lub za pośrednictwem strony internetowej Przewoźnika. Przewoźnik ma prawo odmowy wykonania usług specjalnych niespełniających określonych przez Przewoźnika warunków.
3. Świadczenie usług dodatkowych nie jest obowiązkiem Przewoźnika. Przewoźnik zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia do realizacji danej usługi dodatkowej ze względu na brak wolnej pojemności przewozowej lub z przyczyn operacyjnych.
4. Warunki realizacji usług dodatkowych są regulowane szczegółowo przez przepisy i procedury danego kraju.